

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 093 141/99-2001
Signatura: bi3cs109

Oblastní pracoviště č. 9 Hradec Králové
Okresní pracoviště Náchod

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Meziměstí, Školní 236, 549 81 Meziměstí
Identifikátor ředitelství:	600 093 921
IZO:	102 254 770
Ředitel školy:	Zdeněk Múck
Zřizovatel:	Město Meziměstí, 5. května 1, 549 81 Meziměstí
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Náchod, Kladská 1092, 547 01 Náchod
Termín inspekce:	19. - 21. května 1999
Inspektoři:	Pavel Bachtík, Pavel Baštář, Mgr. Eduard Suchanek
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní zprávě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání.
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 258/1996 Sb. o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol v platném znění, vyhláška MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, podkladový materiál k zařazení do sítě škol, výroční zpráva za školní rok 1998/99, učební dokumenty a rozvrhy hodin.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Základní školu v Meziměstí tvoří komplex tří vzájemně propojených budov. V nejstarší části z roku 1938 jsou umístěny čtyři třídy prvního stupně, kabinet, školní knihovna a služební byt. V panelové části budovy z roku 1963, která je největší, je šest tříd prvního stupně, šest tříd druhého stupně, odborná učebna fyziky a chemie, učebna výpočetní techniky, kabinety fyziky, chemie, přírodopisu a matematiky, sborovna a ředitelna. V poslední části školy, která byla uvedena do provozu v roce 1990, je v přízemí

školní jídelna, v prvním poschodí sklad učebnic, odborné učebny cizích jazyků a dvě třídy druhého stupně.

Pro výuku fyziky a chemie má škola velmi kvalitně zařízenou odbornou učebnu. Její amfiteatrální uspořádání, dostatek prostoru a místa pro žáky v lavicích, umožňuje dobře sledovat práci učitele u tabule nebo na laboratorním stole. Z centrálního elektrického rozvaděče je do pevně uchycených lavic zaveden střídavý a stejnosměrný elektrický proud. Nefunkční je zatím rozvod plynu. K zprovoznění a využití by plně stačilo jeho připojení na plynovou bombu, umístěnou vně budovy. Používané lihové kahany nejsou vhodné k provádění některých pokusů, zejména pak k důkazu kationtů plamenovou zkouškou. V učebně je dále zpětný projektor a televizní přijímač. Na nástěnných poličkách a v prosklených skřínkách jsou uloženy laboratorní váhy se závažím, modely krystalických struktur, elektrické měřicí přístroje ap. Na čelní stěně je zavěšena periodická soustava prvků. V učebně není digestoř. V přílehlých kabinetech fyziky a chemie jsou uloženy chemikálie a chemické sklo, žákovské laboratorní soupravy, obrazy a další učební pomůcky. Učebna přírodopisu, která je zároveň kmenovou třídou, je vybavena dostatečným množstvím učebních pomůcek, základní didaktickou technikou a stálou výstavkou přírodnin. Další přehledně uspořádaná expozice minerálů je na chodbě prvního poschodí hlavní budovy.

Prostorové podmínky a vybavení školy učebními pomůckami jsou velmi dobré a umožňují kvalitní plnění vzdělávacích cílů.

Vzhledem ke sledovaným předmětům jsou materiálně technické podmínky hodnoceny jako nadprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Při sestavování rozvrhu hodin vychází vedení školy z potřeb velkého množství dojíždějících žáků. Na základě žádosti ředitele školy ze dne 26. února 1998 udělilo MŠMT ČR pro letošní školní rok výjimku z § 9 dost. 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, která se týká minimální délky přestávek. Z důvodu nedostatečné dopravní obslužnosti jsou dvě přestávky zkráceny na pět minut.

Třídy prvního stupně jsou prostorné, vkusně vyzdobené množstvím žákovských prací. Jejich celkově příznivý estetický dojem ruší povrchová úprava značně oprýskaných radiátorů. Prostory na chodbách jsou citlivě vyzdobeny motivy blízkými dětskému vnímání. V některých třídách druhého stupně je interiér a školní nábytek opotřebovaný. Chodby jsou prostorné, esteticky upravené výtvarnými pracemi žáků, vkusnými reprodukcemi a květinami.

Relaxace je žákům umožněna na prostorných chodbách, kde mohou pobývat o přestávkách za dozoru pedagogů. V době polední přestávky využívají žáci za příznivého počasí k odpočinku hřiště a zahradu na školním pozemku.

Pitný režim je zajištěn pomocí dvou nápojových automatů, umístěných v přízemí hlavní budovy.

Velká a účelně vybavená sborovna poskytuje pedagogickým pracovníkům vhodné prostředí pro případný odpočinek i přípravu na výuku.

Psychohygienické podmínky školy jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Z deseti vyučujících na prvním stupni splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti šest pedagogů. Ze čtyř zbývajících učitelek jedné chybí k ukončení studia VŠP pouze obhajoba diplomové práce, druhá studuje teologickou fakultu pedagogického směru při UK v Praze. Na druhém stupni je výuka sledovaných předmětů zabezpečena sedmi pedagogy, z nichž jedna vyučující nemá odbornou ani pedagogickou způsobilost pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů pro 6. - 9. ročník základní školy. Dalším dvěma učitelům chybí odborná způsobilost k výuce matematiky respektive přírodopisu. Ostatní vyučují splňují požadavky na odbornou i pedagogickou způsobilost.

V oblasti dalšího vzdělávání učitelů využívá škola nabídky Centra vzdělávání v Náchodě a Pedagogického centra v Hradci Králové. Pomoc začínajícím učitelům je realizována prostřednictvím předmětových komisí, koordinací při sestavování tematických plánů nebo písemných prací, při organizaci soutěží a olympiád. V případě potřeby má ředitel školy, ve spolupráci s městským úřadem, možnost nabídnout dalším zájemcům o učitelské povolání byt.

Personální podmínky školy jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Výuka žáků prvního až sedmého ročníku je uskutečňována podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, v osmém a devátém ročníku pak podle čj. 18 730/91-20. V rámci inspekce nebyly shledány žádné nedostatky týkající se plnění osnov, do výuky byla zařazena všechna témata základního učiva, vhodně doplněna některými partiemi učiva rozšiřujícího. Poněkud menší pozornost je věnována konání laboratorních cvičení z fyziky a chemie. Počet provedených cvičení je nižší než doporučují osnovy.

V rámci povinně volitelných předmětů je žákům nabídnuta informatika. Žáci sedmého až devátého ročníku jsou při její výuce rozděleni do čtyř skupin.

Nápravu vývojových poruch učení 57 diagnostikovaných žáků prvního a druhého stupně zajišťují ve čtyřech skupinách odborně způsobilé pedagogické pracovnice.

Plnění učebních osnov je hodnoceno jako průměrné.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

I. stupeň

Český jazyk a matematika

Hospitace byly uskutečněny v pěti hodinách českého jazyka a v pěti hodinách matematiky ve všech deseti třídách prvního až pátého ročníku.

Výuka obou předmětů je zabezpečována v souladu s učebními osnovami v přiměřeném rozsahu. Časové rozvržení jednotlivých hodin odpovídalo věku žáků, střídání činností mezi přímou a samostatnou prací žáků bylo rovněž odpovídající. Ve všech hodinách převládala metoda frontálního vyučování s celou třídou, dle potřeby však vyučující pracovali s některými žáky individuálně.

Žáci všech tříd mají upevněny správné pracovní i společenské návyky, v hodinách byli průběžně motivováni a hodnoceni. Jejich komunikace s vyučujícími je dobrá, písemný projev rozdílný. Většina hodin byla využita efektivně, v sedmi vyučovacích jednotkách nebylo zařazeno závěrečné opakování, shrnutí ani zhodnocení.

Výuka českého jazyka a matematiky je celkově hodnocena jako spíše nadprůměrná.

II. stupeň

Matematika

Hospitace předmětu byla provedena ve všech ročnících u čtyř vyučujících. Výuka je realizována v souladu s platnými učebními osnovami. Vyučující mají zpracované tematické plány, které obsahově a časově plní. Užívané učebnice jsou z různých vydavatelství, učitelé je doplňují sbírkami úloh. Z důvodu jejich nesouladu s učebními osnovami často vyučující a žáci pracují v jednom ročníku s dvěma či třemi tituly.

Použití dalších pomůcek odpovídalo potřebám probíraného učiva. V dostatečné míře bylo využíváno názoru (modely těles), v některých hodinách žáci pracovali s připravenými texty. Výuka předmětu byla většinou podpořena dostatečným množstvím vhodně volených forem a metod. Ústní frontální opakování střídal výklad nového učiva, samostatná práce s individuálním přístupem k žákům, při zkoušení byli ostatní žáci zaměstnáni samostatným písemným procvičováním učiva. Vlastní samostatné práci žáků bylo až na jednu výjimku věnováno dostatek prostoru, občas se objevily drobné nedostatky v organizaci práce a volbě efektivních postupů při výuce. Ve všech hodinách byla věnována značná pozornost zpětné vazbě a průběžnému hodnocení, nechyběla pochvala jako motivující prvek. Diferenciace ani práce ve skupinách nebyla použita. Žáci byli aktivní, odpovídali většinou zřetelně a věcně správně, jejich písemný projev je celkově pěkný. Atmosféra hodin byla pracovní, příjemná, žáci ukázněni, přístup učitelů k žákům přátelský, vstřícný. Úvodní seznámení žáků s průběhem hodiny, závěrečné shrnutí a zhodnocení se vyskytlo jen ojediněle.

Výuka matematiky je celkově hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Přírodopis

Hospitace byly provedeny v šestém, sedmém a devátém ročníku u dvou vyučujících, z nichž jeden nemá pro daný předmět odbornou způsobilost. Výuka je obsahově i časově v souladu s učebními osnovami a tematickými plány. Přírodopis je vyučován v odborné pracovně.

Všechny hospitované hodiny byly dobře připravené, měly přehlednou strukturu a klidný průběh. Výuka byla doplněna množstvím pomůcek včetně didaktické techniky. Při zkoušení, výkladu a upevňování učiva byly použity mapy, ukázky přírodnin, obrazový materiál, diapozitivy, fólie na zpětný projektor, videoukázka. Určitou časovou nevyváženost hodiny způsobilo delší zkoušení žáků. Projev vyučujících je kultivovaný, klidný, hodnocení žáků citlivé. Komunikace žáků byla živá, na dobré úrovni, jejich písemný projev pěkný. Atmosféra hodin byla příjemná, pracovní, efektivita práce dobrá. Úvodní seznámení s průběhem hodiny, závěrečné hodnocení a zhodnocení při hospitacích nebylo zaznamenáno.

Výuka přírodopisu je celkově hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Fyzika a chemie

V rámci inspekce byly hospitovány 3 vyučovací hodiny chemie a 4 hodiny fyziky ve všech ročnících. Předložené tematické plány zahrnovaly osnovami předepsané učivo. Rozpracování jednotlivých témat bylo však velmi obecné, stručné, bez rozlišení základního a rozšiřujícího učiva a bez výrazného časového dělení. V tematických plánech nejsou uvedeny laboratorní práce.

Vlastní výuka sledovaných předmětů se vyznačovala častou aktivizací žáků jak v rámci úvodního opakování, tak i v průběhu výkladu nového učiva. Motivace byla nenásilná, vycházela často z praktických zkušeností žáků. Vyučující využívali ve výuce názorné prvky - učební pomůcky i experimentální ukázky. Zejména fyzikální pokusy byly velmi efektní a vhodně ilustrovaly a doplňovaly probíranou látku. Zápisy na tabuli přehledně zachycovaly průběh hodiny. Důležité poznámky byly žákům diktovány, jejich zápisy v sešitech průběžně kontrolovány při zkoušení i při vyučování. Všechny sledované hodiny byly obsahově velmi dobře připravené a promyšlené, bez věcných chyb. Měly dobré pracovní tempo, spád a splnily svůj cíl.

Dílčím nedostatkem většiny navštívených hodin bylo chybějící závěrečné opakování a shrnutí probrané látky. Vyučující se rovněž málo věnovali vytváření návyků a schopností kratšího samostatného věcného projevu zejména u žáků vyšších ročníků. Zápisy z provedených chemických laboratorních prací jsou vedeny ve školních sešitech. Jsou málo přehledné, bez výsledného závěru. Protokoly z fyziky nebyly předloženy.

Úroveň výuky fyziky a chemie je hodnocena spíše nadprůměrně.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Žáci školy se pravidelně zúčastňují soutěží a olympiád. Sledovaných předmětů se týká pouze účast v okresních kolech chemické olympiády a přírodopisné soutěže.

V oblasti předcházení problémovým jevům má škola vypracovaný projekt Stop drogám, který je podrobně zpracován, má své cíle a časový harmonogram. Zahrnuje úzkou spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou, dětským lékařem, policií ČR a místní tělovýchovnou jednotou. Vzniklé problémy řeší třídní učitelé ve spolupráci s vedením školy a výchovným poradcem. Žákovská samospráva ustanovena není, možnost prezentovat své názory mohou žáci ve školním časopise.

Vnitřní řád školy pro žáky i učitele je zpracován podrobně, obsahuje řadu ustanovení a povinností, postrádá vymezení práv žáků.

Z hlediska výsledků vyučování a rozvoje osobnosti žáků je škola hodnocena jako spíše nadprůměrná.

ZÁVĚRY

Základní škola v Meziměstí plní svoji výchovně vzdělávací funkci. Výuka žáků je zajišťována zodpovědně. Prostorové podmínky a učební pomůcky včetně didaktické techniky umožňují kvalitní přípravu žáků ke studiu a praxi. Podmínky a průběh vzdělávání jsou celkově hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

Vymezení kladů:

- velmi dobré prostorové podmínky pro výuku,
- celkově dobrá estetická úroveň interiéru školní budovy,
- dobré pracovní návyky, pěkné chování a zaujetí žáků při výuce,
- příznivé podmínky pro relaxaci žáků.

Zápory:

- chybělo oznámení cílů a závěrečné zhodnocení průběhu hodin,
- absence závěrečného zopakování a shrnutí učiva ve většině navštívených hodin,
- malá schopnost samostatného věcného vyjadřování žáků vyšších ročníků.

Doporučení řediteli školy:

- uvést v nejkratší možné době do provozu rozvod plynu v odborné učebně chemie,
- dbát, aby učitelé chemie a fyziky realizovali počet laboratorních cvičení, která doporučují osnovy,
- dbát na ucelenou strukturu vyučovacích jednotek všech učitelů.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Pavel Bachtík v. r.

člen týmu Pavel Baštář v. r.

člen týmu Mgr. Eduard Suchanek v. r.

V Náchodě dne 4. června 1999

Inspekční zprávu jsem převzal dne 4. 6. 1999

razítko

Podpis ředitele školy Zdeněk Múck v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	11. 6. 1999	093 150/99-2001
Školský úřad:	11. 6. 1999	093 151/99-2001

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-----	-----	připomínky nebyly vzneseny